

תורה (13)

גדולה מפיקוח נפש

כה כותב ה"חפץ חיים" בספרו "תורת הבית" (פרק ה):
 וראה נא אחי עוד כמה צריך להוקיר כל שעה שלא
 להתבטל מלימוד התורה, דהנה אם היה מזדמן לאדם
 להציל נפש מישראל מלטבוע בנהר כמה שמח שמחה
 גדולה וכל ימי חייו היה זוכר אותו היום ואותה השעה
 שזכה להציל נפש מישראל ממוות. ואשר אומנם כן הוא
 באמת שאין ערך לגדולת המצווה, כמו שאמרו זיכרונם
 לברכה שהמקיים נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם
 מלא. וכל שכן אם היה מזדמן לו להציל כמה נפשות
 היה שמחתו רב מאוד. ולהיפך, חס וחלילה, אם היה
 בכוחו להציל נפש מישראל ממוות ובעצלותו הניח
 לטבוע אותו בנהר או להישרף באש אין לשער גודל
 צערו לנצח כשיזכור שבעצלותו נאבדו נפשות. ועתה
 אחי ראה מה שאמרו חז"ל במגילה וביארו דאף שלמען
 הציל נפשות בודאי אנו מחויבין לבטל מתלמוד תורה
 ואף בשביל מצוה אחרת קטנה ורק שאי אפשר
 להיעשות על ידי אחרים, כי כן הוא רצון השם יתברך
 שתכלית תורה הוא קיומה ולכן רצונו יתברך שאם יגיע
 לו איזה מצווה שאי אפשר להיעשות על ידי אחרים
 יבטל תורתו בשביל קיומה. אבל באפשר המצווה
 להיעשות על ידי אחרים, גדולה היא התורה מכל
 המצוות, ואף בעניין פיקוח נפשות אם נזדמן לאחד
 להציל נפשות ולהשני לא נזדמן זה ורק עסק בתורה,
 וישאלו אותנו מי הפעיל יותר לכאורה, היו הכל משיבין
 כי המציל נפשות הגדיל לעשות. אבל חז"ל גילו לנו
 שאף שגדול מצוותה של פיקוח נפש מאוד, אבל זה
 שלא נזדמן לו מצווה זו רק עסק בתורה באותו הזמן לא
 נופל ממנו, ואדרבה, הוא הגדיל לעשות שגדול תלמוד
 תורה מהצלת נפשות.

וראה נא אחי, ממשיך החפץ חיים, שלפי זה על כל שעה
 ושעה שהיה ביכולתך לעסוק בתורה ולא עסקת הרי הוא
 כאילו באו לפניך להציל נפשות ולא הצלת. ואף שאנחנו
 בעינינו הסתומות לא ידענו זאת, אבל חז"ל גילו לנו רז
 הזה עד כמה גדול הוא ערך לומד התורה, שאין דבר
 בעולם שקול אליה. ולכן הרבה דוד מלך ישראל
 בתפילות ותחנונים בכל תמני אפי שיזכה בלימוד
 התורה, והקב"ה הזהיר את יהושע באזהרה יתירה "רק
 חזק וגו' לא ימוש ספר התורה הזה מפיק והגית בו יומם
 ולילה כי אז תצליח את דרכך", והיינו בעת לכתו
 במלחמה. ולכן במלחמת יריחו שביטלו יום אחד
 מתורה, אף שהיה זמן מלחמה, נגלה אליו מלאך ה'
 להוכיחו על זה, כמבואר בקרא וכמו שאמרו חז"ל:
 'עתה באתי, על של עתה באתי. ומבואר מזה שלא רק

לעניין אושר נצחי כי אף לחיי הזמן ושמירה מאסון נוגע
 זה, כדכתיב: "כי אז תצליח ואז תשכיל". חפץ חיים

מעלתה של התורה

כביאורו לתורה, כותב האור החיים הקדוש בשבח
 לימוד התורה כך: ירמוז במאמר 'וכל הטוב' אל התורה,
 כאומרם ז"ל (ברכות ה). ואין טוב אלא תורה' שאם היו
 בני אדם מרגישים במתיקות ועריבות טוב התורה, היו
 משתגעים ומתלהטים אחריה, ולא יחשב בעיניהם מלוא
 עולם כסף וזהב למאומה, כי התורה כוללת כל הטובות
 שבעולם". (דברים, כ"ו, י"א)

עמל התורה

לימוד התורה דורש עמל ויגיעה. כך נאמר בזוהר
 הקדוש: בחומר ובלבנים בחמר דא קל וחומר, ולבנים
 זה לבון הלכה, ותלמידי חכמים ממורים את חיהם
 ומנודדים שינה מעיניהם לעסוק בתורה. במדרש תנחומא
 (נח, ג) מובא: על תורה שבע"פ נאמר "ארוכה מארץ
 מדה ורחבה מני ים" (איוב י"א) וכתוב "ולא תמצא בארץ
 החיים" (שם כ"ח) ומאי לא תמצא בארץ החיים, וכי
 בארץ המתים תמצא? אלא שלא תמצא תורה שבע"פ
 אצל מי שביקש עונג העולם, תאוה וכבוד וגדולה
 בעולם הזה, אלא במי שממית עצמו עליה, שנאמר:
 "זאת התורה אדם כי ימות באהל" (במדבר י"ט) וכך דרכה
 של

תורה: פת במלח תאכל ומים במשורה תשתה ועל הארץ
 תישן וחיי צער תחיה ובתורה אתה עמל.

עוד לשון המדרש: לפי שלא כרת הקב"ה ברית עם
 ישראל אלא על התורה שבע"פ שנאמר: "כי על פי
 הדברים האלה כרתי אתך ברית" (שמות ל"ד), ואמרו
 חז"ל: לא כתב הקב"ה בתורה למען הדברים האלה ולא
 בעבור הדברים האלה ולא בגלל הדברים אלא ע"פ
 הדברים וזו היא תורה שבע"פ שהיא קשה ללמוד ויש
 בה צער גדול שהוא משולה לחושך, שנאמר: "העם
 ההולכים בחשך ראו אור גדול" (ישעיה ט) אלו בעלי
 התלמוד שראו אור גדול שהקב"ה מאיר עיניהם באיסור
 והיתר בטמא ובטהור ולעתיד לבא "ואוהביו כצאת
 השמש בגבורתו" (שופטים ה). המלקט

השפעת התורה על לומדיה

ואמנם אמצעי אחד נתן לנו האל יתברך, שמדריגתו
 למעלה מכל שאר האמצעים המקרבים האדם אליו,
 והוא תלמוד התורה. והוא בשתי בחינות, הא' בבחינת
 ההגיון והלימוד, והב' בבחינת ההשכלה. כי הנה רצה

למשה רבינו, משה רבינו לענייננו זה אדם גדול הנמצא בכל מקום. זהו מבקש ה'.

הלכה: במה מדליקין

מצוה מן המובחר להדליק בשמן זית. וגם בזמן הזה נכון יותר להדר ולהדליק בשמן זית, ואם אין לו שמן זית, מדליק בשאר שמנים הנמשכים אחר הפתילה. ואין מדליקין נר לשבת אלא משמן הנמשך אחר הפתילה. ולפיכך אין מדליקין בזפת, וכיו"ב, אף אם עירב בו מעט שמן. ואם אין לו שמן מדליק בנרות שעווה.

ספר ילקוט יוסף שבת א

פתגם: מי שבוטח בשם לעולם אינו לבד. פתגם חסידי

חקירה: אין איסור חל על האיסור

האם הוא פטור מעונש על האיסור השני, אך יש איסור, או שאין איסור כלל. (קובץ הערות לז, הגר"ש שקאפ נדרים יג ד"ה ובס': אין איסור כלל, פרי מגדים ושו"ת אבני מילואים יב המובאים בו: יש איסור)

ספר קובץ "יסודות וחקירות"

סיפור: הכה תכה

שאלו לרבי איזיל חריף: מה טעם נוהגים שלוש פעמים בשנה להכות: בפורים מכים את המן, בערב יום הכיפורים מכים בכפרות, ובהושענא רבה מכים בהושענות? הסביר רבי איזיל: הלא מקרא מפורש "הכה תכה" הכה ראשי תיבות **המן, כפרות, הושענות**, אז תכה, עליך להכות. והוסיף רבי איזיל, נוהגים בימים אלה גם לאכול כיסנים (כרעפלך) שכן ראשי תיבות "תאכל כיסנים הרבה".

ספר חז וחלק

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה: יוסף דוד בן ליאל, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, ראובן ישי בן מרצדס, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, פטריק יהודה בן גלדיס קאמונה, אברהם רפאל בן רבקה, מאיר חיים בן גבי זווירה, ראובן בן איזא, ויקטוריה שושנה בת ג'וסי חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עזיזא, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, ישראל יצחק בן ציפורה, עמנואל בן סוזן אזיזה. **שלום בית:** גיולה חיה בת סופי לבנה ואילן יהודה יצחק בן סנדרה סולאנג'. **זיווג הגון:** שרה זסון אנדרה בת דומיניק רינה, יוני מאיר משה בן אסתר, אילן אלי אהרן בן אסתר, קלואי אורה בת סופי לבנה, לולה לאה בת סופי לבנה, לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאל בן רבקה, מרים בת רבקה. **הצלחה רבה בכל:** נאור דוד בן יעל דינה, ליטל בת יעל דינה, לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'יזל לאוני. **לעילוי נשמת:** ראובן בן חנינה, ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן משה, מסעודה בת בלח, גיא יונה בן לאה, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. אליהו בן מרים, ניסים חי הוברט בן ג'ולי, דוד בן מרים, פליקס סעיד בן אטו מסעודה. אפרת רחל בת אסתר כוכבה, אברהם בן אליעזר, מלכה אנרייט מרוזקה, אנדרה סעיד בן פורטונה מסעודה, קרול מזל אדסה בת גבי זוגונה, אברהם בן אסתר, יהודה יוסף בן רחל.

בחסדו ית' וחיבר לנו חיבור דברים כמו שגזרה חכמתו, ומסרם לנו, והיינו כלל ספר התורה, ואחריו ספרי הנביאים, שבסגולת הדברים ההם יהיה, שמי שיהגה בהם בקדושה ובטהרה, על הכונה הנכונה שהיא עשית חפצו ית', יתעצם בו על ידם מעלה עליונה ושלמות גדול עד מאד. וכן מי שישתדל בהבנתם ובידיעת מה שמסר לנו מפירושיהם, יקנה כפי השתדלותו ושלמות על שלמות. כל שכן אם יגיע אל השכלת מתריהם ורזיהם, שכל ענין מהם שישכיל יוקבע ויתעצם בנשמתו מדריגה מן המדריגות היותר רמות שבמעלה והשלמות האמיתית. ובכל אלה הענינים לא די מה שקונה האדם בעצמו מעלה ושלמות, אלא שמציאות הבריאה כולה בכללה ובפרטה מתעלה ומשתלמת, ובפרט על ידי התורה... ומי שמגיע להיות ירא ביראה זאת תמיד, תהיה השכינה שורה עליו תמיד".

הרמח"ל בספרו "דרך ה'" (חלק א' פרק ד')

ללמוד בעצמו, וללמד לבנים ותלמידים

במניין המצוות נחלקו הראשונים כיצד למנות את המצוות ללמוד וללמד: יש שמנו את מצוות תלמוד תורה רק מצווה אחת ללמוד בעצמו וללמד לאחרים. (רמב"ם). יש שמנוה כשתי מצוות, ללמוד בעצמו, וללמד לאחרים. (רס"ג וסמ"ק). יש שמנוה כשלוש מצוות ללמוד בעצמו, ללמד לבנים, וללמד לתלמידים (כה"ג). בסדר מניין המצוות הקשורות לתלמוד תורה לעצמו, לבניו ולאחרים. ספר "יראים" (כה) והסמ"ק (קה) הקדימו את המצווה ללמוד בעצמו, ורק אחר כך ללמד לאחרים. לעומת זאת, הרמב"ם הקדים את המצווה ללמד את בנו, אחר כך את תלמידיו, ואחר כך ללמוד בעצמו.

מעולם לא פסקה ישיבה מאבותינו

בכל מקום שהאדם נמצא בו, צריך הוא להתעלות. כל יהודי חייב לשאוף להתעלות בתורה, להתגדל, ומקום ההתגדלות הטבעי של אדם מישראל זו הישיבה, על ידי שימוש תלמידי חכמים שבה. הישיבה היא המוסד הראשון של כלל ישראל, כמו שכתוב בחז"ל: מעולם לא פסקה ישיבה מאבותינו, אברהם יצחק ויעקב. הישיבה היא מקום שכינה. הישיבה היא המקום שבו האדם לומד ומתגדל בתורה. לא ניתן להשוות בין לימוד תורה בכל מקום לבין לימוד בישיבה, כאשר במשך זמן הלימוד, האדם גדל על ידי שימוש תלמידי חכמים ודיבוק חברים.. לא כתוב שהאבות התמידו בלימוד התורה, למרות שהתמדתם אינה צריכה ראייה אלא הגמרא אומרת שלימוד התורה בישיבה לא פסק מאבותינו, משום החשיבות שיש בלימוד בישיבה.

והיה כל מבקש ה' יצא אל אוהל מועד אשר מחוץ למחנה". הגמרא אומרת שלשישיבה של משה רבינו בא כל מבקש ה'. זו מדרגה אחרת מבקש ה'. מבקש ה' לא מספק לו הרצון לדעת את התורה, מבקש ה' צריך ללכת

יוסף גרמון כולל עקס לע בען
לכל עניני הדף נא לפנות במייל ל:
germon73@hotmail.fr
ניתן למצוא את העלון
www.kollel-aixlesbains.fr